

»SLOVENE« velja
po pošti na vsi strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej K 240—
za pol leta „ „ „ 120—
za četrt leta „ „ „ 60—
za en mesec „ „ „ 20—
Za inozemstvo celotno po K 480—

== Sobotna izdaja: ==
za vsa leta „ „ „ K 40—
za inozemstvo „ „ „ 80—

SLOVENE

== Gene inseratom: ==
Enostolpna petinast vrsta mali
oglas po K 4— in K 6—
veliki oglas nad 45 mm vi-
šine po K 8—, poslana itd.
po K 12—

Pri večjem naročilu popust.
Izbija vsak dan izvenredni
ponedeljki in dnevi po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.
Mesečna priloga: Vestnik SKZ.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
ko opisi se ne vračajo; delničarica pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnike in št. 348 za oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 28.511, bozn.-herc. 7563.

Naše vladne krize.

Ljubljana, 20. dec.

Vlada še ni sestavljena. Predsednik narodne skupščine dr. Ribar je že sklical poslance na sejo, ker je smatral pogajanja za dovršena, pa je moral sejo zopet odložiti. Nobene stabilnosti, kamor se ozreš, nobene neresnosti! Prava otročja igra, ki jo mora ljudstvo drago plačevati. Mesto zakona, sklenjenega od parlamenta, izda vlada naredbo, in predno izve zanj ljudstvo, jo je že razveljavila druga naredba. Predsednik kliče poslance, in ko pridejo, si zapojejo lahko tisto narodno o kukavici: za norca nas ima! Tako se ponavlja ta pesem vsak dan in v neštevilnih variantah. Vladni politiki pa delajo resne obraze in pridigujejo nauke o državotvornosti. Je-li čudno, da se ob taki neresnosti politike vse vladne krize zavlačujejo v neskončnost. Nikjer na svetu ne vidimo kaj sličnega, ker bi se noben drug kulturni narod na svetu ne dal tako za nos voditi. Bivša Avstrija, konglomerat narodov, ki niso spadali skupaj, je bila država večnih kriz in ni ga bilo državnika, ki bi jim bil znal najti leka. Morda bi ga ne bilo težko najti, toda sposobni politiki niso imeli besede, ker je bila vsa moč avstrijskih državnih krmarijev koncentrirana v nemškem kurzu. Toda nespodobni avstrijski vladni politiki so neštete krize vsaj hitro rešavali. Avstrijske krize smo pa vsaj razumeli. Manjšina nemškega naroda je hotela vladati nad slovansko večino in jo zatirati. Svojo zaslanbo je vživala in jo dvorila, ki so se mu slovanski slabici klanjali. Ker je pa bilo to razmerje nenaravno, je prihajala kriza za krizo. Silna nacionalna zavest tlačenih narodov je končno prekipela in zdrobila okove. Avstrijske krize so bile toraj utemeljene in za mislečega človeka razumljive.

Kakšne velike ideje, ki bi pretresale dušo celega naroda in vsakega posameznika, pa povzročajo v naši nacionalni državi krizo za krizo? Je-li morda sedanjo vladno krizo povzročila volja, očistiti vlado in njenega priveska korupcije, ki je v cvetu? Ali jo je rodila potreba socialne preobrazitve v državi ali sploh kaka velika ideja — recimo kulturno ali versko naziranje — ki razgiblje duhove in ustvarja nove režime? Niti senca tega! Država ni in ne sme biti korito, h kateremu se silijo sebični elementi, da jo izrabljajo v svoje osebne namene. Biti minister, to samo po sebi še ni koristništvo! Toda sedanja kriza je klasičen vzgled, da smatrajo sedanje vladne stranke državo za korito.

V čem se razlikujejo sedanje vladne stranke, od demokratov do samostojnežev? Ali jih deli morda naziranje glede državne oblike, glede državne uprave, prvobitna socialna vprašanja ali kake velike naloge, ki jih mora država izvršiti? Niti eno, niti drugo, niti zadnje. Gre jim edino za to, kdo da pride k zaželenemu koritu in katera njihovih strank da bo imela vpliv na volitve, da si na ta način zagotovijo koritarji tudi za bodočnost svoja mesta. Radikali in demokratje se pulijo z označenega vidika za ministrska in podtajniška mesta, sestavljajo ključce, po katerih naj se zasedejo uradniška mesta v ministrstvih, torej ne s stališča sposobnosti, ampak zgolj s stališča strankarske pripadnosti. Politični parveniji, ki jih imenuje naš svet »samostojneže«, pa vidijo v vladni samo sredstvo za eksploatacijo, za uvoz in izvoz, za volovske in druge kupčije, svoje »pogoje« za vstop v vlado pa stavijo samo še formalno, da natrosijo volivcem peska v oči. In muslimani? Ako navedemo izmed njihovih pogojev, ki se vsi reducirajo na zgolj dobičkarsko stališče, ako izvezamo edino njihovo načelno zahtevo po verski avtonomiji, zahtevo po izredni podpori za versko-prosvetne organizacije, smo jih dovolj označili. In v tej zahtevi niso skromni, kakor niso bili skromni glede odkupa begluskih zemljišč. Zahtevajo v imenovane svrhe kot prvi obrok 300.000 dinarjev, kot drugi pa 2 milijona dinarjev, seveda na račun vseh davkoplačevalcev v državi.

Korupcija je vladno večino in njene krize rodila, odpor protikorupciji jo bo strlil

Brez sporazuma.

Belgrad, 20. dec. Danes ob 11. uri so posetili ministrskega predsednika Pašića designirani ministri radikalne in demokratske stranke ter zastopniki muslimanov dr. Spaho, Sahib Korkut, Kapetanović in dr. Hrasnica. Začela so se pogajanja glede vstopa muslimanov v vlado. Politični krogi menijo, da bo Nikola Pašić predložil kralju v odobrenje predlog o imenovanju kabineta, v katerem pa bi mesti ministrov za trgovino in zdravstvo ne bili zasedeni. Ti dve mesti bi se izpopolnili šele tedaj, ko bi se dosegel sporazum z muslimani glede vstopa v vlado.

Belgrad, 20. decembra. Muslimanski delegati so se danes zopet pogajali z Nikolo Pašićem glede sestave nove vlade, kateremu so stavili svoje pogoje. Do spo-

razuma ni prišlo. Ob 15. je imel muslimanski klub sejo, na kateri so delegati referirali o pogajanjih s Pašićem. Finančni minister dr. Kumanudi se baje protivi muslimanskim pogojem finančnega značaja, posebno v oziru zakona o izenačenju davka na točarino. Klub je dal svojim delegatom instrukcije, nakar so odšli muslimanski delegati ob 17. uri zopet k Pašiću, kjer so se pogajanja v navzočnosti ostalih radikalnih in demokratskih ministrov nadaljevala. Pogajanja so trajala skoro do 19. ure, toda do končnega rezultata še ni prišlo, ker so muslimani stavili neke pogoje, med njimi pogoj, da se jim nakaže portfelj ministristva za vere, na katere Pašić ne pristane. Jutri dopoldne ob 9. uri se bodo pogajanja še nadaljevala.

Seje parlamentarnih odsekov.

DVANAJSTINE. — ODDVOJENO MIŠLJENJE »JUGOSLOVANSKEGA KLUBA«.
— PROTI NEKVALIFICIRANEMU URADNIŠTVU.

Belgrad, 20. dec. (Izv.) Na današnji predpoldanski seji zakonodajnega odbora so podale referate o svojem delovanju posamezne sekcije, na kar je bil sprejet zakon o uveljavljanju pogodbe o začasni ureditvi razmerja med našo državo in Češko-slovaško. Nato je bila seja končana in se zakonodajni odbor ne sestane, dokler se ne sestavi vlada, ki bo za njegovo delo prevzela polno odgovornost.

Belgrad, 20. dec. (Izv.) Na seji finančnega odbora, ki se je vršila danes dopoldne, se je nadaljevala razprava o proračunskih dvanajstinih za januar, februar in

marec. Glede proračuna je podal Jugoslov. klub odvojeno mišljenje in stavil tozadevne predloge. Nato se je debatiralo o reduiranju uradništva in o nameščenju dijakov. Člen 7. je bil spremenjen in sicer se glasom nove stilizacije ne bodo v državno službo, na mesta, ki zahtevajo kvalifikacijo, nič več sprejemale osebe, ki niso strokovno naobrazene in nimajo strokovnih izpitov. Osebe, ki nimajo strokovne izobrazbe in niso aktivne, ne bodo nič več dobivale doklad. Dijaki, ki so v državnih službah, se odpuste in se v bodoče ne bodo več sprejemali.

Zgodovinska seja irskega parlamenta.

DEBATA O POGODBI Z ANGLIJO.

London, 19. dec. Danes se je v Dublino otvorila z napetostjo pričakovana javna debata sinfajnovskega parlamenta o angleško-irskem mirovnem dogovoru. Griffith je izjavil pri predložitvi ratifikacijskega predloga, da je podpisal pogodbo in da bo pri njej vztrajal. Irski narod naj izjavi, ali je pogodba dobra. Griffith je nadaljeval: 25 odstotkov irskega naroda sodi, da je pogodba dobra. Ako Irska zavzame pogodbo, izgubi simpatije vsega sveta in narodov, iz katerih je britanska država sestavljena. Noben vesten mož ne more prevzeti odgovornosti in dopustiti, da bi se izgubilo življenje samo enega Irea v brezsmotni vojni, katera bi se pričela po odklonitvi pogodbe. — De Valera zahteva odklonitev pogodbe,

ker se pogodba nikakor ne strinja s pozicijo Irske. Pogodba se je podpisala prisiljeno. Irski narod je zaradi tega ne bi pripoznal in mir ne bi bil resničen mir. De Valera je dejal, da je irsko-angleška pogodba eden izmed najramotnejših dokumentov, kar jih je bilo kdaj podpisanih, in izjavil, naj gre irski narod rajši v sužnost, dokler vsemogočni Bog ne ugonobi tirana, kakor pa da bi pripoznal dokument, ki stavi Irsko pod veljavo Velike Britanije. De Valera je končal svoj govor ob velikem odobravanju, dočim ga je opozicija večkrat prekinila z vzkliki nezadovoljnosti. Govorilo je še več govornikov za in proti. Naposled se je sinfajnovski parlament odgodil na popoldne.

Seja Narodne skupščine.

Belgrad, 20. dec. Seja zakonodajne skupščine se je pričela ob 17.40. Tajnik je prečital protokol zadnjega sestanka, nakar je predsednik obvestil skupščino o poročilu finančnega odbora o proračunskih dvanajstinih za januar in februar 1922. Ker je stvar nujna, jo je treba rešiti še ta mesec. Poslanec Voja Lazić se je pritoževal, da skupščina dohaja toliko prošelj in pritožb, katere pa skupščina le po malom rešava n je poslal predsednika, naj naroči odboru za prošnje in pritožbe, ki so bile odposlane skupščini, naj referira o njih. Ker vlada še ni sestavljena, je predsednik zaključil sejo ob 18.50 in odredil prihodnjo za jutri dopoldne.

IZ RADIČEVE STRANKE.

Zagreb, 20. dec. (Izv.) Poslanec Radičeve stranke dr. Pernar, ki je bil pred par dnevi aretiran, je bil danes izpuščen. — Dr. Čezman, tajnik Radičeve stranke, je danes odpotoval v Ameriko. Njegovemu odhodu se pripisuje velika važnost vsaj v tujkajšnjih političnih krogih.

POLOŽAJ V KIRGIŠKI IN TATARSKI REPUBLIKI.

Moskva, 20. dec. V kirgiški republiki je položaj otrok čimdalje bolj žalosten. V Omsku strada več kakor 3000 otrok. Za legarjem jih je zbolelo 60 odstot. V tatarski republiki izumirajo cele rodbine zaradi pomanjkanja živil in kurjave. Mrlički leže po več dni nepokopani

Pogajanja med Rusijo in Italijo.

Rim, 19. dec. Zunanji odsek je po poročilu markeza Della Torrette sklenil, dati svojo pritrditev za pogajanja glede trgovinske pogodbe z Rusijo. Glede političnih pogajanj je stavil tri pogoje: Ruska vlada mora biti izraz večine ruskega naroda; prejšnje in sedanje pravice Italijanov naj se upoštevajo; ne smejo se skaliti odnošaji do drugih sil.

Vprašanje nemških reparacij.

Pariz, 20. dec. Posebni poročevalec Agence Havas v Londonu javlja: V porazgovoru, ki se je vršil včeraj med Louchetom in sir Robertom Horneom ter med francoskimi in britanskimi izvedenci, je bilo vprašanje reparacij predmet pazljivemu in temeljitemu proučevanju. Izmed pobud s francoske strani naj se omenijo nastopne misli: Zdi se, da je nedopustno, da nadaljuje Nemški rentno poslovanje in s to pretežno prosja zavezništvo tudi še za moratorij. Francosko stališče je označeno v tem odgovoru: Treba bi bilo, da si vlada nemške države naprej sama sebi v notranjosti nalozí moratorij, preden ga more zahtevati od zunaj. Glede kontrole nemških financ je opozoril Louchet, da so bila kontrolni komisiji v nasprotju s francoskimi predlogi priznana samo omejena kontrolna pooblastila, ki so se izkazala nezadostna. Zato je zahteval Louchet, da se upošteva francosko stališče.

Shod obrtnikov.

Obrtniki ljubljanske okolice, 300 po številu so zborovali v nedeljo 18. t. m. v St. Vidu, kjer so odločno protestirali proti novemu davku na poslovni promet in proti centralizaciji bolniških blagajn.

Navzoč je bil tudi g. finančni tajnik Mozetič iz Ljubljane, ki je zborovalcem obrazložil nov davek na poslovni promet, ki je za malega obrtnika naravnost katastrofalen. Z ogorčenjem so zaznali mali obrtniki, ki si v potu svojega obraza težko služijo svoj borni in grenki kruh, da so poleg vseh dosedanjih davščin obremenjeni še z novim davkom, dočim so druga velekapitalistična podjetja tega davka prosta. Davka so n. pr. proste vse banke in drugi denarni zavodi, ki služijo milijarde, davka je prosta južna železnica, davka so prosti trgovci z živino, ki jo dobavljajo Italiji in si pri tem služijo ogromne vsote, davka so prosta trgovska podjetja za izvažanje lesa itd. Priznalo se je enoglasno, da država rabi davkov, da mali obrtnik tudi razovoljno plačuje davke, toda le v taki višini, ki je njegovega skromnemu zaslužku primerna. Nikakor pa ni primerno novo obdavčenje malega obrtnika, kakor tudi ni primerno, da se davka oproščajo milijonska podjetja, ki se bavijo z izvozom, ker znano je, da ravno ta podjetja povzročajo v prvi meri druginjo, ker umetno zadržujejo dvig našo valute s prodajanjem domačega blaga za tujo valuto.

Z uvedbo novega davka se je malega obrtnika-rokodelca vstelo med veleobrate. To se je pa zgodilo z nepoznanjem razmer v mali obrti, ali pa z namenom, malo obrt čimprej uničiti. In drugo bo bolj gotovo kot prvo. Soglasno sprejete resolucije objavimo prihodnjici

Poljedelski svet.

Belgrad, 17. dec. 1921.

II.

Tretji dan zasedanja je predaval tajnik Glavnega Saveza zemljorad. zadrug prof. dr. Lj. Prohaska o hipotekarnem kreditu za kmeta. V svojem referatu je predlagal, da naj se osnuje za hipotekarni kredit, ki mora biti neodpovedljiv in se mora posojilo v anuitetah vračevati, poseben državni zavod. Hipotekarni kredit za zadrugarje naj posredujejo in vrše nadzor nad uporabo zadruge. Hipotekarni kredit naj služi za večje investicije, večje melioracije, nakup in prevzete posestev. V obširni debati je med drugimi poudarjal poslanec Vlad. Pušenjak, da je vprašanje hipotekarnega kredita zelo težavno, ker se pri nas točno ne razločuje med osebnim in hipotekarnim kreditom; treba ljudstvo temeljito poučiti o svrhu, za koje se naj uporablja hipotekarni kredit; strinja se s predlogom, da se za to vrsto kredita ustanovi državni zavod, vrše pa naj ta posel i v bodoče v Sloveniji občeokoristne hranilnice (občinske, okrajne itd.), katere imajo v tem pogledu veliko prakso in so v splošno zadovoljnost kmetskega ljudstva podeljevale hipotekarni kredit. Poleg navedenih lastnosti hipotekarnega kredita treba zahtevati, da mora biti za istega določena stalna obrestna mera, da smejo istega podeljevati le javni občeokoristni zavodi, da so zasebniki izključeni in da morajo občeokoristni zavodi prevzeti poton konverzije vse do sedaj obstoječe hipotekarne kredite zasebnikov in bank. Izvolil se je odbor, ki naj izdela resolucijo, o kateri bo sklepal plenum poljedelskega sveta.

Načelnik ministrstva dr. V. Stojković je referiral o organizaciji poljedelske službe. V obširnem zakonu predlaga oblastno poljedelsko upravo in srezko poljedelsko upravo. Oblastno poljedelsko upravo vodi upravnik s sekretarom, petimi strokovnimi referenti (za kmetijstvo, živinorejo, sadje in vinorejo, kmet. organizacije za agrarne odnose), potovalnimi učitelji, drž. ekonomski, voditelji srezkih poljedelskih postaj (drevesnic, trsnic itd.). Za vsak srez se ustanovi srezki kmetijski odbor, kateri obstoji iz zastopnikov občin (1 iz vsake občine) in iz 2 članov srezkega odbora, kakor to določa čl. 98. ustave. Oblastni kme-

tijski odbor obstoji iz 1 člana kmetijskega odbora za vsak srez in iz 2 članov odbora oblasti, kakor to določa člen 98 ustave. Poleg drugih nalog je dolžnost kmet. strokovnjakov, da ustanavljajo, s strokovnimi sveti podpirajo in v strokovnem oziru nadzorujejo kmetijske zadruge, kakor tudi, da sami prireajo in vodijo tečaje ter sodelujejo v tečajih, katere prireajo zadrzne zveze itd. Med dolžnostmi državnih ekonomov je važna ta, da doženejo pri posameznih kmetih najboljše delovne metode, da o takih javno razpravljajo in da ustanavljajo vzorna posestva. Za vse kmet. strokovnjake raznih potovalnih učiteljev in voditeljev srezkih drevesnic itd. se zahteva srednja kmetijska šola in vsaj 2 leti praktične kmetijske službe.

V dolgoletni debati po referatu je med drugimi posl. VI. Pušenjak pozdravljal načrt zakona, katerega cilj je napredek kmetijstva in strokovna izobrazba kmetijskega stanu. Važna naloga čaka strokovnjake in to je izpopolnitev kmetijske statistike glede rentabilnosti posameznih gospodarstev panog, površine obdelanih in posejanih zemljišč, števila živine, elementarnih nesreč, žetve, trgovine itd. Nadalje govori o velikem pomenu vzornih posestev, izražajo veliko zadovoljstvo radi tega, ker določa načrt zakona, da bodo kmet. strokovnjaki pomagali pri osnivanju in vodstvu kmet. zadrug ter vršili nad njimi strokovno nadzorstvo; upa, da bo na ta način omogočen napredek obstoječih produktivnih zadrug in ustanovitve novih takih zadrug. Govornik izraža bojazen, da se ne bo moglo dobiti dovolj strokovno izvežbanih moči za vseh 26 oblasti in priporoča, da se izvede zakon glede organizacije v posameznih srezih, ohrani pa še nadalje organizacija kmetijske službe v posameznih pokrajinah.

Vlad. Pušenjak.

Strah pred boljševiskimi izgredi v New-Yorku.

Newyork, 20. dec. Najvažnejša trgovinska poslopja stražijo stražniki in redarji, ker se je pretilo z napadi na člane borze za osvežo radi aretacije navodnega nemškega boljševiskega Lindenfelda.

Politične novice.

+ **Muslimani gredo v opozicijo?** »Obzor« javlja, da utegnejo muslimani preiti v opozicijo. Brez muslimanov bi razpolagala vlada z 200 glasovi v parlamentu (98 radikalcev, 92 demokratov in 10 samostojnežev). Če stopijo muslimani v opozicijo, ne bi bilo izključeno, da tudi oni zapuste parlament. — Verjetna ta vest ni.

+ **Pašić in Spaho.** Dr. Spaho je obiskal v nedeljo Pašića, da se razgovori z njim glede vstopa musimanov v novo vlado. Na muslimanske zahteve Pašić ni dal konkretnega odgovora, ampak je rekel: »Može da bidne, može da ne bidne« (= Ali bo, ali pa ne bo).

+ **Za sporazum s Hrvat.** Belgrajski »Balkan« od petka naglašja potrebo popuščanja napram Hrvatom. Do te nove orientacije prihaja neuradno glasilo radikalne stranke z ozirom na izid občinskih volitev v Zagrebu in pravi, da je treba dati Hrvatom vsaj koncesije glede oseb, ako ni mogoče dati stvarnih koncesij. Kot osebno koncesijo za Hrvate smatra »Balkan« žrtvovanje Pribičevića, ki ga Hrvatje silno sovražijo. Ako noče žrtvovati Pribičevića demokratska stranka, naj radikali prisilijo demokrate do tega koraka. — Po naših mislih pa je veliko vprašanje, če bi se Hrvatje zadovoljili zgolj s padcem Pribičevića, Hrvatsko—srbski spor ne izvira iz osebnih nasprotstev, ampak temelji glob-

lje, tako da bo že treba preiti preko osebnih momentov na stvarne, če se hoče doseči resničen in trajen sporazum.

+ **Konferenca Hrvatskega bloka.** V soboto so imeli poslanci Hrvatskega bloka sestanke v Zagrebu, katerega se je udeležil kot zastopnik muslimanov tudi dr. Kulenović. Zborovanje je trajalo dopoldne in popoldne. Predsednik bloka je objasn timer politični položaj in poročal o delovanju Hrvatskega bloka. Na zborovanju so govorili tudi o irskem vprašanju. Hrvatski blok je poslal parlamentu svobodne Irske in Lloydu Georgu pozdravne brzojavke.

+ **Juraj Demetrović odstopi?** V slučaju, da Pribičević izgubi ministrstvo notranjih zadev, bo najbrže tudi njegov zaupnik na Hrvatskem, g. Juraj Demetrović, odstopil od svojega mesta. Govori se, da bo kot svojega naslednika priporočil dr. Lujo Vojnovića.

+ **»Hrvatski List« zopet izhaja.** Hrvatski List, glasilo hrvatske zajednice v Osijeku, je sodišče v Osijeku prepovedalo. Banki stol v Zagrebu pa je prepoved razveljavil. Sodnijsko odločbo je dala hrvatska zajednica v Osijeku plakatirati.

+ **»Glavnjača« v Belgradu.** »Glavnjača« se imenuje glavni belgrajski zapor, ki prav močno spominja na prosluli »Spielberg« na Moravskem. V »Glavnjači« je bilo zaprtih nebroj komunistov, izmed katerih so jih nekaj nedavno izpustili. Od teh odrešenih revežev je izvedel belgrajski dopisnik zagrebske »Slobodne Tribune« naravnost grozne stvari o postopanju z zaprtimi komunisti. Dopisnik poroča, da so policaji in policijski uradniki, žandarji in neki podporočnik aretirance pretepali vsak dan od krvi. Včasih so jih silili, da hodijo z golimi koleno po ostrm pesku. Žandarji in celo uradniki so pritiskali na zaprte komunistinje, da se udajo njihovi pohotnosti, ker pa tega niso storile, so jih bičali do krvi. Aretiranci so stradali do kosti in kože in ko je poleti vladala znana strašna vročina, so jim dali tako malo vode, da so reveži kar noreli od ubupa. Vse to se je dogajalo v »Glavnjači«. V interesu žrtve dopisnik ne navaja imen, da se ne bi živinski podivjanci nad njimi maščevali, pravi pa, da bo že še prišla priložnost tudi za to. Tekom samega procesa pa bo prišlo toliko škandalov na dan, da bo Evropa o nas še slabše sodila kot doslej — če je to sploh še mogoče, bi dodali mi. Bog ve, če je Pribičević vse to znano? In šef njegovega kriminalnega oddelka, »znani« profesor Reiss, ki »reorganizira« našo policijo — ali ta mož tudi spi?

+ **Shoda SLS.** V Kranjski gori in Ratečah je imel v nedeljo 18. t. m. poslanec Brodar dva politična shoda. Poročal je o sedanjem političnem položaju. Shoda sta obilni udeležbi izrekla zaupanje svojemu poslancu in Jugoslovanskemu klubu.

+ **Dr. Musil o vzhodnih vprašanjih.** Svetovnoznan orientolog, duhovnik in profesor praške univerze Dr. Musil objavlja v »Prager Presse« več člankov o indskem in egiptškem vprašanju, ki sta danes zelo pereči. Dr. Musil se omejuje na gospodarsko plat. Domačini v Indiji, pravi, imajo danes priliko spraviti svoje pridelke v denar, za katerega si kupijo malovredne evropske industrijske izdelke. Ko pa pride lakota, so brez pridelkov in brez denarja, ki ga ne znajo pametno nalagati. Ker dajo prednost cenim evropskim izdelkom, propada njihova domača obrt in rokodelstvo. Oni samo oddajajo sirovine in jih sami več ne obdelujejo. V sled tega so gospodarsko popolnoma odvisni od kolonizatorjev, ki po tem uravnavajo tudi uvozno in izvozno carinsko politiko. Angleži ščitijo tudi stare domače radže (kneze) in verske družbe, ki od kmetov pobirajo najemnino, katera je sicer

malenkostna, pa zbuja veliko nevoljo in sovražijo tujega uradnika. Velik vzrok nezadovoljnosti tiči tudi v šolskem sistemu. Angleška vlada je ustanovila nebroj zavodov, ki so vsi prenapolnjeni in kjer se vsled tega ne more podajati solidna izobrazba. Domačini dobivajo dobra spričevala, so pa moralno slabo vzgojeni ter splošno za službo nesposobni. Kaj čuda, da mora vlada dati slejkoprej prednost belim uradnikom, kar vzbuja velikansko zavist diplomiranih domačinov. Indijec se sploh ne more privaditi na evropske pojme o disciplini, zunanem redu in mehanični civilizaciji. Plečueju oduševlja obresti, zato pa si prisvaja pravico časih kakšnega grškega, armenskega ali perzijskega oduševanja ubiti in ne razume, zakaj angleška policija to preprečuje. V obče pa se zdi, da dr. Musil Indijec ne ceni visoko, kar se njihovih političnih sposobnosti tiče. Ghandija slika kot asceta. — Dr. Musil razmotriva tudi o egiptškem vprašanju. Tudi tu sodi (kakor pri Indiji), da je angleška uprava storila splošno veliko dobrega. Če se Egiptu da popolna svoboda, bo nujna posledica popolni gospodarski propad dežele, kakor ga vidimo v Perziji. Sedanje tri nacionalistične stranke v Egiptu sestojijo iz površno izobražene inteligence brez karakterja. Najbolj bi trpelo od nje kmetско ljudstvo. Angliji ne gre samo za to, da ohrani svoje vojaške pozicije ob sueškim prekopu, nego tudi za to, da nadzira dohodke dežele, ki bi sicer izginili v žepih korumpiranih domačinov. Anglija ne bo odnehala in bo raje potrpežljiva, dokler se Egiptčani sami ne bodo prepričali, da ne morejo brez angleškega nadzorstva nikamor.

+ **Nova konferenca v Washingtonu.** Po vesteh praških listov je verjetno, da bo tudi dr. Beneš pozvan na drugo konferenco v Washington. Listi izražajo nado, da se bo dr. Beneš posrečilo vstvariti vsaj gospodarski blok srednjeevropskih držav. V tem oziru je sestanek v Lani zelo važen.

Dnevne novice.

— **Kaj je z davkom na inserate?** V zagrebskem listu »Trgovac« z dne 17. t. m. čitamo, da je zakonodajni odbor v Belgradu sklenil takso za inserate. Ta zakon naj stopi v veljavo že 1. januarja 1922. O tem niso bili slovenski časopisi, odnosno njih uprave dosedaj obveščene, dasi naj stopi zakon v veljavo že čez 10 dni. Proti temu zakonu moramo kar napodločneje ugovarjati. Po vseh kulturnih državah uvažujejo pomen časopisja in državne oblasti jih podpirajo, nudeč jim vsakovrstne ugodnosti. V naši državi pa plačujemo pretirano poštnino, poslovni davek in k temu naj bi sedaj prišel še davek na oglase. To se pravi stremeti za tem, da se časopisje v naši državi zadavi. Oglasi so edina opora časopisov in lahko trdimo, da je pri nas 80 odstotkov listov pasivnih, dočim se 20 odstotkov našega časopisja vzdržuje jedva s podporo oglasov. S tem davkom se hoče uničiti še one maloštevilne liste, ki še skromno uspevajo. Pa tudi način obračunavanja oglasov glede tega davka je silno neroden in zahteva obširnega vodstva evidence. Izpisek oglasov naj se izvaja in odpadli davek naj se zaračunava vsakih devet dni po različnih velikostih in davčnih nastavitvah. Da se opravi to delo, bo treba postaviti posebnega uradnika. Kdo ga naj plača? K temu je še prišteti vsakodnevno brezplačno pošiljanje lista, čegar naročnik znaša na leto po večini do K 400. Poleg davka torej še list zastoj, to se pravi, naj listi plačujejo še kontrolo o oglasih iz svojega žepa. Insercija v listih pri nas še davno ni tako razvita, kakor v drugih državah. Z inseratnim davkom se bo pa še ta

mala insercija ubila. Ne razumemo, da išče naše finančno ministristvo potrebne dohodke samo pri malih ljudeh in pri skromnem, šele v povojih se nahajajočem našem časopisju, dočim ne vidi velikih podjetij in verižnikov, kjer bi lahko dobili ogromne vire novih dohodkov. Kaj je z zakonom za oddajo prekomernega premoženja, kje so banke in druga velika podjetja, zlasti v Banatu, kjer plavajo v denarju? Zakaj išče samo časopisje? Ako je z zakonom malenkostne stvari. Ta davek bo torej najbolj obremenjeval delavske in obrtne sloje, ki se bodo v bodoče pač premislili, da bi se posluževali dragih oglasov zlasti v reklamne svrhe. Že itak skromno inseriranje po naših listih bo polagoma docela prenehalo, kar bo katastrofa za časopisje in hud udarec tudi za naš gospodarski razvoj, za kar so oglašaji najuspešnejše sredstvo. Finančno delegacijo prosimo, naj nam pojasni, dali so resnične vesti o nameravanem obdačenju oglasov? Ako je vest resnična, protestujemo najenergičneje proti tej nakani ter zahtevamo od finančnega ministristva, da tega zakonskega načrta pod nobenim pogojem ne uveljavi.

Uprave ljubljanskih dnevnikov.

— **Velik uspeh.** Belgrajska »Slobodna Tribuna« piše: »Preiskava radi atentata je končala z velikim uspehom preiskovalnega sodnika: od 180 aretirancev jih pride 39 pred sodišče.«

— **Radić — nevarno ime.** V Slatini na Hrvatskem je tamošnja učiteljica Topalović priredila s svojimi učenci nedolžno predstavo: »Kdo je sluga?«. Na nesrečo pa se ena izmed oseb v tej igri imenuje Fric Radić. To je silal eden izmed policajdemokratskih ovaduhov in takoj denunciral učiteljico, da je dajala predstavo v čast Radiću. Prišla je v disciplinarno preiskavo in bila premeščena. Orožniki pa so lovili po vasi moške in ženske, ki so sodelovali, kot največje razbojnike.

— **Gozdna afera.** Kronika škandalov se v naši državi neverjetno hitro izpopolnjuje in je pod sedanjim režimom dospela do tega, da se dnevno biležijo nečedne stvari, pri katerih je ta ali oni od porodic »zaradio«. Te dni je zopet ena takih aferic zagledala beli dan. Bivši demokratski poslanec dr. Dušan Peleš je poslal na narodno skupščino memorandum v imenu nekih domačin in čeških interesentov v sledeči zadevi: Francosko društvo »Société de Bois de Hongrie et Slavonie« je s knezom Schaumburg-Lippe sklenilo pogodbo o pravi izsekavanju nekih njegovih gozdov. Društvo se takoj ni poslužilo svoje pravice, pozneje pa je to preprečila vojna. Pogodba je zastarela in sodnja jo je razveljavila. Knez je zato prodal svoje gozdove nekim našim in češkim trgovcem. Po prevratu pa je francosko društvo zahtevalo od našega pravosodnega ministra, da se mu povrnejo vse pravice, ki jih je imelo pred vojno, da se upelje nad posestvi sekvester in se da izključna pravica do izrabljanja gozdov njemu. Ministrski svet je temu ugodil in sedaj niso pomagali niti protesti pokrajinskih vlad, niti sodišča. Domačini in češki trgovci so prišli ob lepe milijone.

— **Umrl je v Celju stavec Janez Mravljec,** rodom z Idrije. Vračal se je iz Topolišce, kjer je zdrvil tiskarsko dedno bolezen — tuberkulozo, a v Celju ga je prehitela smrt. Bodi mu lahka zemlja!

— **Umrl je na Grosupljem 18. decembra v 81. letu svoje starosti g. Jožef Oko-**

Colomba.

22

Prosper Mérimée. — Poslovenil — 3—.

»Dragi brat,« je rekla Colomba z važnim glasom, »gospodar si tu in vse je tvoje v tej hiši. Umaknem se ti; a raje prodam svoj mezzaro, kakor da odpovem banditu smodnik. Odpovedati mu smodnik! To bi se vendar reklo, da ga izdam orožnikom. Kako se boš branil proti njim če ne z naboji?«

Mala deklica pa je med tem hlastno jedla kos kruha in si pazno ogledovala Colomba in njenega brata. Hotela je razbratij v njenih očeh smisel njenega pogovora.

»Kakšen zločin pa je napravil tvoj bandit? Čemu se skriva po grmovju?«

»Brandoluccio nima nikakega zločina na sebi,« je nevoljno odgovorila Colomba. »Ko je bil on pri vojaki, mu je Giovan Opizzo umoril očeta, vsled česar je umoril Brandoluccio njega.«

Orso je okrenil glavo in s svetilko v roki odšel v svojo sobo, ne da bi kaj odgovoril. Tedaj pa je Colomba dala deklici smodnika in živeža ter jo spremila do vrat. Ponačljajla ji je venomer: »Zlasti pa, da tvoj stric dobro pazi na Orsa.«

XL

Orso je pozno zaspal in se je zato tudi, vsaj za Korkiko, pozno zbudil. Komaj je

dobro vstal, že so obtičale njegove oči na hiši sovražnikov in onih malih luknjah v oknih. Stopil je iz sobe in vprašal po sestri.

»V kuhinji je; krogle vliiva,« mu je odgovorila deklica Saveria.

Tako ni mogel storiti niti koraka, da bi ga ne zasledovala podoba vojske.

Colomba je sedela na stolu sredi na novo vlitih krogel obrezujoč obronke svinca.

»Vraga, kaj pa zopet delaš,« jo vpraša brat.

»Krogel nimaš za polkovnikovo puško,« mu odvrne s svojim sladkim glasom; »našla sem klešče za ta kaliber in danes boš imel 24 nabojev, brat.«

»Jih ne rabim, hvala Bogu.«

»Nepripravljen ne sme biti človek nikdar, Ors' Anton. Pozabil si na deželo in rod, ki te obdaja.«

»Tudi ko bi bil pozabil, bi mi ti pač hitro obnovila spomine. — Povej mi, ali ni prišel sem pred par dnevi velik kovček?«

»Da, dragi brat. Hočeš, da ti ga nesem v sobo?«

»Ti ga boš nesla, ti pa ti! Še vzdigneš ga ne s svojo močjo... Ali ni tu nobenega možaka, da bi to storil?«

»Nisem ravno tako šibka kakor morda misliš,« je rekla Colomba, spretno zavihnila svoja rokava ter pokazala svoje bele, okrogle in popolno oblikovane roke, ki so pričale za žensko o nenavadni moči. »Sa-

veria,« pokliče še deklo, »pomagaj mi!« Že je sama dvignila težki kovček, ko ji ročno priskoči Orso na pomoč.

»V tem kovčku imam tudi zate nekaj, Colomba,« jo je ogovarjal. »Oprostila mi boš pač, da ti prinašam tako revno darilec, a denarnica upokojenega poročnika ni ravno preveč založena.«

Ko je še govoril, je odprl kovček in izvlekel iz njega nekaj oblek, lepo ogrinjalo in druge stvari, potrebne mladenemu dekletu.

»Kakšne lepe reči,« se je čudila Colomba. »Spravim jih takoj, da se ne pokvari. Hranila jih bom za poroko,« je dostavila z žalostnim nasmehom, »kajti sedaj nosim žalno obleko.«

»Predolgo nosiš žalno obleko, draga sestra. Pretiravaš.«

»Prisegla sem,« odvrne Colomba odločno. »Ne pustim žalne obleke...«

Zazrla se je skozi okno v hišo Barricli-nijev.

»Da se poročiš,« je izpopolnil stavek Orso ter skušal preprečiti resnični zamolčani konec stavka.

»Ne poročim se, razen s človekom, ki izvrši tri stvari...« ga prestreže Colomba. Zrla je med tem neprestano z zlokobim pogledom v sovražno hišo.

»Ljubka kakor si, Colomba, se čudim, da že nisi poročena. Alo, brž povej, kdo ti dvorjani. Sicer bom pa itak slišal podokni-

ce. Lepe morajo biti, da so všeč slavni vo-ceratrice, kakor si ti.«

»Kdo bi maral za ubogo siroto?... Meni sleče žalno obleko le tisti, ki obleče vanjo ženske tam do!«

»Zopet divja,« si je rekel Orso. Odgovoril pa ji ni ničesar, da se izogne predmetu.

»Dragi brat,« je povzela nato z laskajočim se glasom. »Tudi jaz imam nekaj za te. Tvoje obleke so prečedne za naše kraje. Površnik bi v našem grmovju v par dneh popolnoma raztrgal. Hraniti ga moraš za tedaj, ko pride miss Nevil.«

Potem pa je odprla omaro in potegnila iz nje popolno lovsko opravo.

»Napravila sem ti obleko iz žameta. Glej kapo, kakor jih nosijo naši plemenitaši. Vezla sem jo zate, dolgo je že tega. Pomeri, nol«

Pomagala mu je obleči širok, zelen, žametast suknjič z velikanskim žepom na hrbtu. Na glavo mu je posadila nekako koničasto čepico, vezeno s črno svilo in gatom, končujočo se v nekaj col.

»Glej,« se očeta torba,« je hitela naštevati, »v žepu imaš njegovo bodalo. Še pištolo ti grem iskat.«

»Pravi ropar iz Ambigu Comique,« je rekel sam sebi Orso in se ogledoval v malem ogledalu, ki ga mu je ponudila Saveria.

ren, večletni cerkveni ključar podružnice sv. Mihaela na Grosupljem, vzoren gospodar, podpiratelj katoliškega tiska in odločen pristaš SLS. S pokojnikom, ki je bil poslanec Košaku zvest prijatelj, se zopet loči od nas mož pošten, stare korenine. Svetila mu večna luč, preostali rodbini tople sočutke!

— K poglavju o nezakonskih otrocih. V polemiki z našimi liberalnimi glasili zaradi statistike o nezakonskih otrocih smo zapisali, da število nezakonskih otrok ne more biti izključno merilo za moralo katkega ljudstva. Nasprotno more biti veliko število nezakonskih otrok v gotovem primeru celo dokaz, da dotično ljudstvo vsaj ne krši naravnih zakonov. Za to svojo trditev navajamo danes kot dokaz ta-le primer: Pred kratkim je izdala uprava kriminalnega sodstva na Francoskem poročilo, ki pove, da se je med vojno zločinstvo med moškimi zmanjšalo, med ženstvom pa za 100 odstotkov zvišalo! In sicer se ta povisek omejuje na eno polje: na detomore in umetne splave. Potem seveda število nezakonskih otrok ne more biti veliko. Kjer se celo število zakonskih otrok umetno omejuje, tam se znajo pač tudi zakonci zavarovati proti nezaželjenemu bremenu otroka. O drugih pregrehah, katerim so udani večkrat celi narodi, o katerih pa istotako ne priča statistika o nezakonskih otrocih, niti ne govorimo.

— Naši javnosti. Podporno društvo jugoslovanskih akademikov v Ljubljani se obrača na naše občinstvo s prošnjo, da pomaga podpirati naše revne akademike ljubljanske univerze. Subvencija, ki jo dobi društvo od vlade, ostane kljub naraščajoči druginji ista, marsikateremu naših akademikov bo postal nadaljnji študij nemož. Da se pomaga tem našim akademikom, je izdalo PDJA za božične počitnice nabiralne pole in prosi našo javnost, da daruje v ta namen svoj obol.

— Novo mesto. V nedeljo dne 18. t. m. se je v čitalnici vršilo javno zborovanje, ki ga je priredil »Odbor za zvezo dolenskih železnic iz Kočevja in Črnomlja preko Severina na Kulpi z reško progjo.« Zborovanja se je udeležilo mnogobrojno občinstvo iz Novega mesta in okolice. O važnosti te zveze sta poročala prof. Kovač in g. Lovšin, na kar je bila soglasno sprejeta resolucija, v kateri se poudarja, da proga po načrtu inženirjev gg. Klotiča in Hrovata ni samo v interesu posameznih občin, temveč v interesu cele Slovenije, Hrvaške in v strateškem oziru tudi cele države. Zborovalci soglasno zahtevajo, da se načrt Klotiča Hrovatove proge realizira in pozivajo vlado, da oživi železniški svet, katerega mnenje se naj upošteva. Za to progo se je dosedaj izreklo že 159 občin, dalje gremijo trgovci v Ljubljani in Celju, Kmetijska družba za Slovenijo, pokrajinski odbor koaliranih železničarskih organizacij za Slovenio, razne banke in industrijska in trgovska podjetja.

— V Kranjski gori zdaj skoraj primanjkuje vode, dasi je znano, da jo ima vedno dovolj. Teče še samo pri enem koritu sredi vasi. Električne luči je deležna 14 dni Kranjska gora, en teden pa Podkoren. Pa še ta luč je slaba, ker ni vode. Podkorenske Save pa pri izviru sploh ni več. Posušila se je popolnoma. Samo dotoki: Krotnik, Roje in Piščenca dovajajo v savsko strugo pičlo vode, da se lahko reče, da Sava-Dolinka še teče. Uboge postvri! Veliko jih bo v suši in mrazu poginilo. Otroci v Ratečah jih izredno velike in težke kar z rokami love. Ni čuda! Dežja že davno ni bilo. In ko je bilo v nižjih krajih precej snega, je tukaj komaj pobelil. Narobe svet! Sredi novembra so cveteli telohi in zelenje je poganjalo. Za ovce in koze je dobro, ker se morejo še pasti, kajti krme primanjkuje; a mnogi si pa le žele snega, da bi lažje drva in štoke vozili in tako denarce služili.

Štajerske novice.

Š Vzklicna razprava Pesek contra Klemenčič in Lovrec se vrši dne 16. jan. 1922 pred mariborskim senatom. Kakor čujemo, bo g. Peska zastopal dr. Ravnik, odvetnik v Mariboru.

Š Kako se delajo boljseviki? Če bi se naslednji dogodek ne bil že dvakrat razpravljal pred kazenskim senatom v Mariboru in se bo ž njim še bavila Ljubljana in Zagreb, bi marsikdo ne mogel verjeti, da je kaj takega sploh mogoče. — Rudolf Smole je mlad trgovec v Mariboru, in ker je brez kapitala, leta od zjutraj do večera od trgovine do trgovine in obrtnikov, da na ta način preživi sebe in pomaga svojim starišem. Oče mu je pristen Kranjec, zavezen Slovenec. Ker je pohajal v prejšnjo nemško šolo, kjer so ga psovali za »windischer Hund« in je se učil v takrat bolni nemški trgovini W., danes le za silo loči slovenščino. S političnimi problemi se ni nikdar pečal. Ima edino stabo mladih ljudi — zaljubljenost. In ta ga je napravila za »boljševika« in ga posadila na obtožno klopi radi napeljevanja vojakov k pobegu. Zgodilo se je pa to neverjetno, romantično. Smole se je v oktobru seznanil z gojenko z avda »Vesna«, Hedi T. V poslopju »Vesne« so vkljub protestom nastanili vojaško razmejitevne komisije, kar je dalo — ker so to večinoma Italijani — že mnogo poverda do neljubih preprirov. Dne 8. oktobra se mladi Smole sprejaha pred zavodom ter čaka na svojo znanico, ki je po imenu niti ni poznal. Tam se nahajajoči straži iz podoficirske šole se je zdelo to sumljivo. Nagovori ga kaplar Boltazarovič in se spusti ž njim v razgovor, ki je končal s tem, da je vojak poklical še

enega tovariša, s katerim je Smoleja — aretiral kot boljsevika, kateri da ga je pripravil k begu v Gradec ter mu zato ponudil še 200 dinarjev. Na stražnici so nad tem boljsevikom preizkusili balkanske metode priznanja z — batinami in grožnjami. Smole se je izgovarjal, da mu je vse drugo roljilo po glavi, le ne vojaštvo; pa ker ni mogel povedati imena gojenke, na katero je čakal, mu seveda niso verjeli. Zadeva je prišla pred generala Plivelica, ki je sestavil ovadbo radi podkupovanja vojaštva k pobegu. Tako je Smole prišel kot hudodelec pred strogi senat pod predsedstvom dvornega svetnika Fona. In to je bila njegova sreča. Čeprav sta namreč oba vojaka pod prisego potrdila svojo obdolžitev, senat ni mogel verjeti, da bi se človek, kakor je Smole, ob taki priliki pečal s podkupovanjem vojaštva k pobegu. Dopusstil je vse predloge zagovorniku dr. Haasu. V ponedeljek je bilo zaslišanih 14 pri, med njimi tudi profesor Bogvič, ki Smoleja pozna še iz ljudske šole in pozneje iz mladeniške organizacije. Nekaj pri trgovcev je izjavilo, da je pri zadnjih volitvah Smole volil demokrate, ker so mu prigovarjali, da bodo le-ti najbolje zastopali interese malih trgovcev. Sicer pa da poznajo Smoleja kot politično popolnoma indifereentnega. Njegove znanke so izpovedale, da hodi rad v cerkev, da je ob prvu demonstriral kot Slovenec za generala Maistra. Neka priča pa je za naravnost obsodila, da je Smole mnogo »pretumast« za boljsevika. Senat je uvažujoč vse te izpovedbe izrekel — oprostiti razsodbo. Dr. pravnik dr. Jančič s tem ni bil zadovoljen in tako bodo še v Ljubljani ozir. Zagreb, še dalje iz skromnega mladeniča delali vitelikega, državi nevarnega »boljševika«, ki niti ne ve, kaj je boljsevizem.

Gospodarstvo.

BORZA.

Zagreb, 20. dec. (Izv.) Devize: Pešta 40, Berlin 144—149, Italija 12—12.08, London 1105—1117, New York 263—264, Pariz 2135—2150, Praga 338 do 341, Dunaj 415—425, Zürich 5125—5190. — Valute: nemške marke 146, ital. lire 1190, funt sterlingov 1110, šel. K 810—814, rum. lei 205, Napoleondori 910, rubli 20.

Zürich, 20. dec. (Izv.) Devize: Pešta 077, Berlin 287, Italija 2360, London 2162, New York 514, Pariz 4170, Praga 600, Dunaj 019, Zagreb 2, Varšava 0.17, Holland 188.25. — Valute: nem.-avstrijske krone žigosane 0.10.

g Stanje papirnatega denarja v Avstriji. Od zadnjega izkaza se je stanje papirnatega denarja v Avstriji strašno pomnožilo, tako da cirkulira sedaj v prometu za 132 milijard in pol n. a. K bankovcev.

g Zunanje trgovine Češkoslovaške v aprilu 1921. V mesecu aprilu je znašal celokupen izvoz Češkoslovaške 8.147.436 meterskih stotov. Uvoz pa 4.368.588 meterskih stotov. Iz Jugoslavije se je izvozilo v Češkoslovaško 98.928 meterskih stotov, a uvozilo se je iz Češkoslovaške 77.878 meterskih stotov.

g Likvidacija zagrebske banke. Banka Rupčić i. dr. d. v. Zagrebu sklicuje za 31. t. m. izvanredni občni zbor delničarjev s programom: likvidacija banke.

Ljubljanske novice.

lj Ljubljanske banke v soboto dne 24. t. m. pred božičnimi prazniki ne bodo poslovale.

lj Družabni klub vabi svoje člane in prijatelje na družabni večer, katerega priredi v četrtek, dne 22. dec. ob 8. uri zvečer v »srebrni« dvorani hotela »Union«. Danes zvečer ima klub kegljanje na zakurjenem kegljišču pri »Košaku«, Krekov trg.

lj Na stojnici ob jugoslovanski knjigarni je nekdo pozabil listek od Reicha. Dobi se na stojnici Minke Kastelic, Vodnikov trg.

lj Jajca za Ljubljano. V sredo, dne 21. t. m. se je pričela razprodaja jajc od mesne aprovizacije. Nadalje se bo vršila razprodaja vsak dan dopoldne od 8.—11. in popoldne od 2.—5. ure in sicer na Poljanski cesti št. 15, dvorišče. Na trgu se bodo razprodajala jajca vsak dan dopoldne. Jajca so zelo lepa in zdrava.

lj G. hišni posestniki v Ljubljani se pozivljajo, da prinesejo točno v vseh vprašanih izpolnjene hišne in rodbinske pole za ljudsko štetje po spodaj navedenem redu v mestno posveovalnico na magistrat in sicer: Hišni gospodarji iz I. (šolskega) okraja dne 22. decembra dopoldne, iz II. (St. Jakobskega okraja) dne 23. decembra dopoldne, iz III. (dvorskega) okraja, v kolikor leži severno od Gradašče, dne 24. decembra dopoldne, iz III. (dvorskega) okraja, v kolikor leži južno od Gradašče (Trnovo) dne 27. decembra dopoldne, iz IV. (kolodvorskega) okraja, v kolikor leži zahodno od Kolodvorske ulice, dne 28. decembra dopoldne, iz IV. (kolodvorskega) okraja, v kolikor leži vzhodno od Kolodvorske ulice, dne 29. decembra dopoldne, iz V. in VI. okraja, to so podokraj in Udmatski okraj dne 30. decembra dopoldne, iz VII. okraja (Sp. Šiška) dne 31. decembra dopoldne. — Zavoji, železnice in vojaštvo naj prinesejo svoje popisne pole dne 2. januarja dopoldne. — Končno se še posebno opozarja, da je treba zelo paziti, če se stranka izseli iz hiše, da se v rodbinski poli točno odgovori na zadnje vprašanje, kdaj se stranka izseli iz hiše in kam se preseli, ker po veljavni stanovanjski uredbi nima nihče pravice samovoljno razpolagati z izpraznjenim stanovanjem, temveč bode z njim razpolagala v smislu uredb stanovanjska oblast. Prestopki se kaznujejo z denarno globo do 50.000 K, odnosno z zaporo do 6 mesecev. Razen tega se bo odredila prisilna izselitev samovoljno naseljene stranke. —

Vestnik S. K. S. Z.

Odbor Slov. kršč. soc. zveze ima v sredo, dne 21. decembra ob 20. uri v Jugoslov. tiskarni redno sejo. — Eno uro prej, t. j. ob 19. uri se vrši istotako seja organizatoričnega odseka. Vse gg. člane odseka prosim, da se je zanesljivo udeleže. — Predsednik SKSZ.

Učiteljski vestnik.

Zborovanje »Slomškove zveze« se prične dne 27. t. m. Popoldne ob 3. uri zboruje podružnica za ljubljansko okolico; istočasno ima svoj občni zbor. Ob 4. uri je skupna pevstva vaja. Ob 8. uri pozdravni večer, na katerega vabimo prijatelje in somišljenike ter zastopnike vseh naših organizacij. Dne 28. t. m. se vrši zborovanje po naslednjem dnevnem redu: Ob 8. uri zjutraj vs. masa v frančiškanski cerkvi, nato zborovanje v »Rokodelskem domu«: 1. Predsednikov nagovor; 2. predavanje tov. Pečnika o večnostni ideji; 3. poročila tajnika, blaginjska, urednika; 4. razprave o poslanih navetih; 5. službenosti; 6. volitve predsednika in osrednjega odbora. — Kdor še nima prenočišča, naj to javi pravočasno predsedniku, da mu ga preskrbi. — O p o m b a: Posebnih va-

bil ne bomo razpošiljali, ker računamo na stanovsko zavednost, vzajemnost in požrtvornost. Če jih bo nekaj prišlo celo iz Prekmurja, tedaj ne more ostati doma noben bližnji član.

pr »Jahrbuch des Verbandes Katholischer Akademiker« za leto 1920—21 je izšel (Generalsekretariat Köln, Viktoriastrasse 15). Ima veliko razprav najboljših nemških katoliških mislecev. (Kardinal Schulte, dr. Krebs, dr. Fischer, dr. Guadagni, dr. Scheler, dr. Caros etc.) Našim akademikom in starešinam toplo priporočamo!

Orlovski vestnik.

Fantovski večer Šentpeterskega Orla bo danes, točno ob 8. uri zvečer v prostorih Šentpeterskega prosvetnega društva. — Po fantovskem večeru seja odbora. — Predsednik.

Dijaški orlovski okrožje. V božičnih počitnicah dne 28. decembra t. l. ob 11. uri dopoldne se vrši v Akademskem domu v Miklošičevi ulici redni občni zbor dijaškega orlovskega okrožja, kateri bo ob enem Ustanovni občni zbor vseh akademskih, bogoslovskih in dijaških odsekov. Na ta občni zbor pridejo zastopniki vseh zgoraj imenovanih odsekov, vabljeni pa so tudi vsi ljubljanski Orli-dijaki, bogoslovci in akademiki. — K.

Občni zbor

I. LJUBLJANSKEGA DELAVSKEGA KONSUMNEGA DRUŠTVA.

Včeraj popoldne se je vršil v društvenih prostorih na Kongresnem trgu v Ljubljani letni občni zbor zadruge, katerega so se udeležili delegati iz vse Slovenije. O stanju društva so poročali ravnatelj g. Kocmur, podpredsednik g. Komljanec in tajnik g. Marinček.

Iz poročila načelstva posnemamo, da je imelo društvo v preteklem letu 377 prodajal, da spada torej med najmočnejše zadruge. Poslovalo se ni po kapitalističnih načelih, ampak v duhu krščanske solidarnosti, ker le na tej podlagi je možno gospodarsko združiti delavce in kmete. Po tem načelu se bo društvo upravljalo tudi v bodoče, za kar jamčijo že imena v vodstvu društva sedežih mož in bo skrbelo, da po svojih močeh omeji vpliv liberalnega in materialističnega gospodarstva in pospešuje zadrugiško misel.

Načelstvo je imelo 47 sej, po potrebi. Revizije je izvrševalo preko svojih uslužbenecv, za razširjanje zadrugiške misli pa je priredilo nad 40 sestankov.

Poročila načelstva, ravnateljstva in tajništva so bila sprejeta soglasno na znanje, na kar se je izvolilo novo načelstvo: Komljanec Anton, Kosec Ivanka, Kralj Anton, Kremžar Franc in Mošker Mihael. V nadzorstvo so bili izvoljeni: Cerkovnik Liza, Cvikelj Avgustin, Jovan Janko, Peternel Ivan, Pirc Jožef, Sajoč Ivan, Strnad Rudolf in Zaplotnik Ignacij.

Na predlog g. župnika Bajca je bil izvoljen v pomoč načelstvu in nadzorstvu poseben svet, čigar člani so: Bajec Ludvik, Grobler Rafael, Hornböck Ivan, Kompare Anton, Lajovic Anton, Naglič Janez, Plavčak Jurij, Pogorelec Anton, Slapar Martin, Sparhakel Karel, Švigelj Viktor, Tomazin Matej in Zmavc Josip.

Po slučajnostih je predsednik zaključil dobro uspešni občni zbor.

Seja ljubljanskega občinskega sveta.

Včeraj ob 5. uri popoldne se je vršila seja ljubljanskega občinskega sveta. Župan naznanil, da je Albin Prepeluh odločil mesto upravnega svetnika »Mestne hranilnice«. Na njegovo mesto se izvoli obč. svetnik dr. Stanovnik.

Protest dr. Trillerja radi »Mestne hranilnice« in odgovor dr. Stanovnika.

Obč. svetnik dr. Triller omenja k predsedstvenim naznanilom, da mora v imenu svojega kluba protestirati, ker je bil pri včerajšnjih volitvah v ravnateljstvo »Mestne hranilnice« izvoljen samo 1 član demokratske stranke, medtem ko je dobila SLS 2 zastopnika. Izjavlja sicer, da njegov klub ne bo izvajal posledic in da sprejema mesto v ravnateljstvo, vendar pa je to dogodek, ki je po mnenju dr. Trillerja znova zastrupil ozračje v občinskem svetu.

Dr. Stanovnik (SLS) ugotavlja z ozirom na to izjavo, da je narodna napredna stranka oz. sedanja JDS, ko je imela večino, pridržala zase vsa mesta v upravnem svetu kakor tudi v ravnateljstvu »Mestne hranilnice«, dasi je klub SLS štel v prejšnjem občinskem svetu 14 zastopnikov. Zastopniki SLS so člani koalicije, ki je prevzela vso odgovornost za delo JDS pa popolnoma zastopuje za kontrolo 1 član v ravnateljstvu »Mestne hranilnice«. Prepričan je, da bodo vsi zastopniki koalicije znali čuvati ta narodni ljubljanski zavod.

Naklada na osebno dohodnino.

Poročevalec Fr. Kocmur poroča glede dopisa mesnega knjigovodstva glede odmere občinske doliade na osebno dohodnino, da je sklenil finančni odsek predlagati, naj se od 1. jan. 1922 pobira od dohodkov 60—64.000 K letno 10 odstotka občinska naklada na osebno dohodnino, od 64—68.000 K 15 odstotkov, od 68—72.000 K 20 odstotkov, od 72—76.000 K 25 odstotkov, od 76.000 do 80.000 K 30 odstotkov, od 80—84.000 K 35 odstotkov, od 84—88.000 K 40 odstotkov, od 88—92 tisoč kron 45 odstotkov, od 92—96.000 K 50 odstotkov, od 96—100.000 K 55 odstotkov, nad 100 tisoč kron pa 100 odstotka naklada. Javni uslužbenci z dinarsko plačo so te doliade oproščeni.

Obč. svetnik Orehek (SLS) izjavlja, da nima v principu ničesar proti predlogu, mora pa protestirati proti načinu, kakor se ga hoče izvesti, ker bi bili na bolj prizideali zasebni nameščenci, ki bi morali v prvi vrsti plačevati doliade. Izjavlja, da radi tega ne more glasovati za predlog in da se v znak protesta odstrani za čas razprave tega predloga.

Dr. Triller sodi, da bi se lestvica dohodkov za obdavčenje morala dvigniti stopnjama za vsakih 20.000 K pa do 200.000 K. Predlaga, naj bi se doliada doličila od 60—80.000 na 5 odstotkov, od 80—100.000 na 10 odstotkov in šele pri dohodkih nad 200.000 na 60 odstotkov.

Poročevalec Kocmur izjavlja, da je lestvica doliade prilagodena državnemu dohodninskemu davku, ker bi drugače vlada morebiti odobrilev odklonila. Pridružuje se pa predlogu, naj 5 odstotne doliade pobira šele pri dohodkih 60 tisoč kron, ki naj se zviša stopnjama pri vsakih nadaljnjih 20.000 K. — Predlog je bil končno v tej obliki sprejet.

Za mestne delavce.

V nadaljnjem se sklene povziti tudi mestno davčnico na vozila in automobile od 1. januarja 1922 dalje za 100 odstotkov. Glede županovega dopisa o zgradbi barake za javno ljudsko kuhinjo, ki naj bi prehanjevala okoli 1000 ljudi, se na-

roči finančnemu odseku, naj skupno z ubožnim odsekom stvar prouči. — Sklene se, da se mestnim delavcem, ki nimajo mesečne plače, v soboto 24. dec. izplača enkratni napavni prispevek in sicer: a) delavcem, ki služijo nad 1 leto in ne več kot 5 let, ako so samci 600 K, oženjenim z preskrbljenimi otroci in vdovecem z nepreskrbljenimi otroci 900 K, oženjenim z nepreskrbljenimi otroci 1200 K; b) delavcem, ki služijo nad 5 let in ne več kot 10 let v istem razmerju po 800, 1200 in 1600 K; c) delavcem, ki služijo nad 10 let pa po 1000, 1500 in 2000 K. V dvomljivih slučajih odloča župan. Za sestavo pravilnika mestnega delavstva se izvoli poseben odbor, v katerega so se imenovali: Bajželj, Marn, Turk, Vraprotnik (JDS); Kremžar, Pirc (SLS); Rupnik, Babnik (NSS) in Kralj (JDS).

Reševalno in gasilno društvo.

V imenu policijsko-zdravstvenega odseka je poročal obč. svetnik Jos. Pirc o dopisu prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva ljubljanskega glede poizdive novega društvenega odbora. Pri gasilnem društvu je tajnik Kemperle poveril 81.000 K, ki pa so jih že pokrili njegova žena in sorodniki. Odsek je nadalje pri preskavi ugotovil, da so bili vsi občiti proti bivešemu predsedniku gas. društva g. Jos. Turku neupravičeni zlasti, kar se tiče avtomobilov in premoga. Dva avtomobila, ki jih je gasilno društvo ob prevratu dobilo, je vojaška uprava odvzela za časa koroskih bojev. Tretji tovorni avtomobil je bil popravljen v vojaški delavnici, pa ga gasilno društvo ni pozneje več dobilo. Demobilizacijsko blago, ki ga je preskrbel g. Turk, je vse zapisano v inventarnem spisku ter je shranjeno. Da je mogel tajnik poveriti 81.000 K, je znamenje, da tudi ostali odborniki niso vršili svoje dolžnosti in da nosi za to dejstvo ves odbor odgovornost. Zaradi tega predlaga odsek, naj se novoizvoljeni odbor ne potrdi, ker nosi bivši odbor vso krivdo. Občina pa se mora bolj brigati za gasilstvo kot se je dosedaj. Zato predlaga odsek, naj se na magistratu osnuje za gasilstvo poseben referat, ter naj se temu uradu dodeli kot strokovnjak vodja vojaške urada g. Barle, kot pomočnik pa mag. asistent g. Janko Hojan. Ta urad naj izdela načrt za reorganizacijo gasilstva. — Po daljši debati o zboljšanju gasilstva, ki so se je udeležili govorniki vseh klubov, so se sprejeli odsekovski predlogi.

Preskrba Ljubljane s mesom.

Občinski svetnik Kremžar in tovariši so stali nastopni nujni predlog:

Ker povzroča sedanjo mesno krizo v Ljubljani izvoz mesa, katerega pa mestna občina v svojem delokrogu ne more pravilno regulirati kakor to zahtevajo interesi mestnega prebivalstva, zato naj se sklene:

1. Klavnišnim organom se naroča, da z vso strogostjo izvajajo določbe regulativa za ljubljansko mestno klavnišnico, pred vsem §§ 7. in 9. Najprvo naj se kolje živina za domači konsum, šele nato sme priti na vrsto živina za izvoz.

2. Stari regulativ naj se spremenijo, osobito v onih točkah, ki se nanašajo na klavnišne pristojbine. Dočim naj ostanejo pristojbine za mestni konsum stare, naj se pristojbine za izvoz zvišajo za 1000 odstotkov.

3. Občinski svet naroča gospodu županu, naj sporazumno s obč. svetom določi posebno komisijo, ki bo tozadevno nadzirala delovanje klavnišnih organov.

4. Občinski svet pooblašča gospoda župana, da ukrene vse potrebno, da bo mesna občina udeležena v upravnem odboru zasebne družbe, ki je prevzela Vnovčevalnico in ki se peča skoro izključno le z izvozom, da more kontrolirati njegovo delo.

5. Gospod župan se naproša, naj poskusi vse potrebne korake za ustanovitev Družbe slovenskih mest in industrijskih občin. Namen te družbe bi bil za bodoče regulirati izvoz mesa na ta način, da ostane dovolj mesa na razpolago za konsum slovenskih mest in industrijskih občin.

Nujnost predloga je bila soglasno sprejeta, naker je obč. svetnik Kremžar predlog utemeljeval. — Dr. Triller je izjavil, da bo glasoval za vse predloge. Obč. svetnik Kosmač je govoril, da manjka živine, da bo druginja mesa še večja. V nadaljnji debati je obč. svetnik Kocmur povdarjal, da bi bilo takoj treba oživetiti mestno aprovizacijo. Dr. Pestotnik je zbudil s svojim nestvarnim govorom in branitvijo demokratskega občinskega gospodarstva mnogo hrupnih ugovorov. Župan je med njegovim govorom pojasnil, da je vlada omogočila klanje živine v mestni klavnišnici brez občinskega nadzorstva in da je prodala vnovčevalnico privatnim kapitalistom za slepo ceno. Obč. svetnik Turk se je izjavil nato za predlog. Obč. svetnik Tavčar je naglašal, da je prejšnja obč. uprava razpustila mestno aprovizacijo, razprodala ves inventar, sedaj pa zahtevajo demokrate od nove večine obnovev vseh naprav. Hladilnico so gradili 10 let in od nove mestne uprave bodo zahtevali, naj jo postavi v 1 mesecu. Obč. svetnik Jelačin se je zavzemal za izvoz, češ da nimamo drugih izvoznih predmetov, ker smo pač agrarna dežela. Aprovizacne težkote so tudi drugod. Ker je očital večini neprestano demagogijo, ga je župan prekinil ter izjavil, da je ravno demokratsko časopisje povzročilo obstoječe razpoloženje v občinskem svetu proti članom prejšnje večine, ker je neprestano očitalo večini, kar absolutno ni res. Vlada mestni občini ne gre na roko. Pri vnovčevalnici je ponudila samo petino deležev občini, na dopise občine sploh ni odgovorila, to pa izjavi reakcije. Predlogi obč. svetnika Kremžarja so stvarni in je treba o njih razpravljati, kakor to nujno zahtevajo današnje razmere. — Ves čas je bila razprava zelo burna in so demokrate imeli zelo nesrečen dan, ko so skušali zagovarjati svojo antisocialno politiko v občini, pri pokrajinski in osrednji vladi. Ko je občinski svetnik Orehek (SLS) predlagal konec debate, je imel še zaključno besedo obč. svetnik Kremžar. Pri glasovanju so bile te točke predloga razen 2. sprejete soglasno, točka 2. pa z večino glasov. — Nato se je vršila tajna seja. — O nekaterih sklepih občinskega sveta bomo še poročali.

IZ TAJNE SEJE.

Pomožni sluga Al. Sadar se s 1. jan. nastavi stalno. — Terezija Novak se s 1. dec. t. l. imenuje za magistr. oficiantko. Al. Pardubsky se s 1. jan. nastavi za stalnega uradnika pri vojaškem uradu. Fran Kavčič se imenuje za nadoficiala v IX. razredu skup. B. — Fran Barle se imenuje za ravnatelja mestnega voj. urada v VII. č. razredu ad personam. — Mestni živinovozdar Ivan Pestotnik se imenuje v VIII. razred, Viktor Chuha za nadoficiala VIII. razreda; dr. Riko Fux se pomakne v VIII. razred. — Podelile so se sledeče koncesije: Ivani Lindner, Ivani Svetly—Ivni Ureh za prodajo mleka; Zelinski za večino glasov dovoli prodajo žganja; zobotehniku Chrumetu se dovoli koncesija; za toženje brezalkoholnih pijač Humer žanje taks za sprejem v občinsko zvezo se dovoli žanje tak za sprejem v občinsko zvezo se dovoli Križanovskemu 500 K, Franji Fortič 100 K, Gnezdi Elizi 100 K. — Nižjim mestnim uslužbenecem se sklene nakupiti 24 pelerin in 19 žimskih sukenj, za kar se dovoli znesek 122.910 K.

Koncert »Kola« 18. decembra v Unionu.

Važni so taki poseti visoko stoječih zborov bratskih narodov, kakor n. pr. lanskoleto obisk »Hlahola« in »Lisinskega«, letos pa »Kola«. Važni morda najbolj zato, ker po njih višku lahko sodimo svoje stališče, da v preveliki samozadovoljnosti ne pozabimo, da je treba neprestanega truda in napora, ako hočemo, da preveč ne zostanemo.

Zbor »Kola« nas je jako prijetno presenetil, zakaj tehniški tako uspešnega nastopa se — po pravici povejmo — nismo nadejali, da si bil že spored sam po sebi razumljiv, in spored je vendar le pogosto kaj dobro merilo za zbor; prinašal je obilico novih stvari, kar je pa starejšega, je bilo pri nas docela neznano (ruski, poljski skladatelj). Takoj prvi nastop nas je uveril, da imamo pred seboj prvovrsten zbor z dobro odtehtanimi glasovi, ki so izvežbani, da niti v najsilnejšem kriku ne zakriče. Videlo se je, kako jih pevovodja kot vosek oblikuje v svoji roki, polni življenja in ognja in odločnosti, a za las podobni tisti, ki smo jo n. pr. občudovali pri »Hlaholu«, če je pesmi vodil G. Kupka (vsaj mislim, da sem pravo ime zapisal). Do kake sile in moči je znal g. Smodek pripraviti svoj razmeroma ne velik zbor, do kake napetosti je nagnal pevce in poslušavce, da smo menili: nekaj se v njih in nas utrga! Zlasti moški glasovi, pred vsem številni in izraziti tenori done

kot bron, kot blesteči jezičniki v orglah. V nasprotju z našimi, katerih značaj je — malo da nisem prisiljen reči — je bil — lirig na, pogosto naravnost sentimentalna meh-koba, imajo »Kolovi« tenori junaški zvok, ki človeka z bleskom, ki sliči blesku trobent, nepremagljivo za seboj potegne. Bas si so nenavadno izraziti, polni, v daljo do-neči. Soprani jasni, z lahkotno, čisto viš-vo, alti voljni, zvonki. Zdi se, kakor da je vsak pevec res pevec in da je zbor brez vsakršne navlake. Sicer si je namreč tež-ko misliti, da so tudi v najtežjih harmonič-nih posebnostih vendar popolnoma jasno kazali ves ustroj in medsebojno razmerje posameznih glasov oziroma njih inter-valov.

Če še o posameznih skladbah na krat-ko povemo svoje vtise, moramo reči, da je ni bilo stvari vmes, ki bi ne imela kaj za-jemljivega na sebi. Smetanova »Po-svetitev« je izrazita češka skladba, polna odločnih ritmičnih posebnosti, ognja bliskov in udarjajočih treskov, pa se zo-pet mehko mota izpod dirigentovih prstov in voljno in vzpremljivo kot otroška du-ša... Ruske skladbe, Grečianinova, Lisenka, Musorgskega so po eni plati silne, po drugi pa nepopisno nežne; čudovit šopek je bil to, dišeč (pred vsem Musorgski) po prostrani brezkončni polja-ni, hkratu je bilo po skladbi in po retju vse jako prozorno. Kjujev »Neuro-ž oja« zase je užigal še najbolj s tisto stra-šno tesnobo dušne vročine. V isto vrsto z Rusi spada Poljak Walewski, le da je

morda za las meji. — Mokranjčev »Kozar« je ta večer šel kot divja vihra. Tako nezasišanih nasprotij, kakršna je zbor pokazal na zlogih »le le le« med naj-silovitejšim ff in genljivo sentimentalnim, pojemajočim pp človek tudi ni vsak dan priča. — Še zajemljivejši je bil drugi del z izključno jugoslovanskim programom, še ena pohlevna prekmurska je mednje zašla. Štolcerjeva »Voda« je lepo obdelana, z dobro poudarjenim osebnim prizna-kom. Konjovičev »Vragolan« je sicer preprosta, jako mirno zamišljena skladba (kot besedilo), toda polna živega ognja; hkrati je količkaj gibkim grlom ve-lik uspeh zagotovljen. Ta dobrodušna hu-domušnost je izborna učinkovala. Popolno nasprotstvo Konjoviču je bil Jožefovi-čev (tudi ženski) zbor: »U ženskom kolu«. Ta zasluži pozornost vsled svojih gostih, polnih, nasičenih harmoničnih barv. Isto velja o njegovi »Lepi Marii«. — Gr-gošević spada v tisto novo smer, ki se razvija med Čehi in Hrvati, smer, ki išče notranje mistične poglobitve. Tu ne gre samo za izvirne skladbe, ampak enako ali celo več za harmonizacije oziroma prire-ditve narodnih pesmic, ki jih hoče objasni-ti, dvigniti, jim dati dragocen okvir, saj še le v njem slika (narodna pesem) pokaže svojo lepoto in resnično občutje. To smer, med Hrvati posebno izrazito, pa tudi od-lično zastopa prof. Dobronić, Grgošević je pa njegov učenec. Njegov »Aksam« je iz-nadljivo urejen, vsa pesem je tudi po har-moniji odeta v otožno drhtenje neizpolnje-

nega hrepenenja, ki mu v en sam trepetajoč ton izginjajoči konec daje nepričakovan privid resničnosti. Iz istega čustvenega vrela je potekla dr. Širolova makedon-ska »De ima voda duboka?«, ki se iz brezdanjih komaj slišnih globin stopnje-ma privije do ogromnega veletoka. Do-broničeva »Cobani i Sojčica« je polna toplote in gibkosti, pojmovana rit-mično in melodično v izrazito narodnem zmislu. Odlikuje se po pestri, globoki bar-venosti in lepih nasprotjih. — Značilno za ves drugi del je to, da so vse skladbe tudi glasbene misli — vsaj poglavitne — pove-ze iz pristne narodne glasbe pa jih na nov, ekspresivno-simboličen način srečno, izvečine močno elementarno obdelale. Kam bo ta porajajoča se smer dovedla, ne ve-mo; zdi se pa po marsikaterih znakih, da utegne nje konec biti to, kar smo že ob drugi priliki nakazali: velika preprostost, morda elementarna prvobitnost v izražanju. F. K.

»ŽEPNI KOLEDARČEK 1922« je iz-dala tudi za prihodnje leto Jugoslovans-ka knjigarna v Ljubljani v pravilni in pri-ročni izdaji. Letošnja izdaja se razliku-je od prejšnjih let po jako finem papirju s perforiranimi listi in — če popisani blok lahko zamenja z novim. Cena najboljši pe-gamoid vezavi je 24 K, priprosti a trpežni 16 K.

Kaj je E safuid - to se zna! Lekarnar Feller - Stubica!

NAZNANJAM

slavnemu občinstvu, da sem pravil in na novo pre-uredil znano trgovino z urami, zlatino in optičnimi predmeti F. K. u. udholzer. Velika izbira božičnih in novoletnih daril po zelo znižanih cenah. Za obilen obisk se priporoča

EDUARD ŠKOPEK, urar
absolvent urarske tehnične šole.
Lastna strokovna delavnica.

Božična darila! Novoletna darila!

RISALNA ORODJA

na veliko — na drobno.

Tehnične potrebščine. Svetlobni prozorni in dr. papirji. — Rektificiranje geodet. instrumentov. — Bruše, je risaln. iperes. Vsa popravila točno v delavnici za precizno mehaniko

VIL. SEQUA. DT
Ljubljana, Dalmatinova 5
ali v prodalnici
E. ŠKOPEK, urar
Ljubljana, Mestni trg 8.

Zahvala.

Za mnogobrojne do-kaze iskrenega sočutja povodom smrti naše ne-pozabne soproge, mate-re, sestre in tašče, gospe

Marije Skale
roj. Druškovič

kakor tudi vsem daroval-cem lepih vencev, za gan-ljivo petje »Ljubljanske-ga Zvonca« in vsem, ki so izkazali pokojnici zad-njo čast, našo srčno za-hvalo.

ZALUJOČI OSTALI.

Zahvala.

Dne 14. decembra t. l. je Vsemogočni pozval k Sebi našo nad vse ljubljeno hčerko, oziroma sestrico

MINKO DEBEVEC

učenko III. razr. meščanske šole šol. sester v Mariboru.

Zapustila nas je po 14-dnevni mučni bolezni v najlepši dobi življenja, stara 15 let. Previdena s sv. zakramenti za umirajočo in okrepčana z vsemi tolažili svete vere, je mirno zaspala v Gospodu. Dne 16. decembra smo jo ob obilni udeležbi spremili k večnemu po-čitku. — Za mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja za časa njene bolezni izrekamo tem potom najglobljejšo zahvalo bč. školskim sestram, ki so z vsemi svojimi močmi skušali olajšati bolnici hude bolečine ter ji delile duhovno tolažbo. Istotako se najpriščneje zahvaljujemo pred. g. kateheti E. Lorigerju in drugim gg. duhovnikom, ki so bodrili blagopokojnico na smrtni postelji z duševnimi milostmi, ter g. voditelju pogreba za tolažilni govor ob odprti gomili. Končno bodi iskrena zahvala pevkam za žalostinke v samostanski cerkvi in vsem sorodnikom in znancem, ki so spremili blagopokojnico na zadnji pot, kakor tudi gojenkam in učenkam samostanske šole, ki so z obilno udeležbo izrazile svojo ljubezen do umrle tovarišice. Blago pokojni-ko, ki nas je ostavila v pomladi življenja, priporočamo vsem v prijazen spomin.

V Borovnici, dne 20. decembra 1921.

ZALUJOČA RODBINA DEBEVEC.

Knjigovodkinjo

starejšo gospodično z dolgoletno prakso v knjigovodstvu, katere je verzirana v vseh kontornih delih, sprejme

lesna trgovina na deželi.
Stanovanje in vsa oskrba preskrbljena. Ponudbe s prepisi spričeval in zahtevki naj se vpošljejo na upravo »Slovenec« pod: »Knjigovodkinja« 4636.

Trgovski pomočnik izurjen v špeceriji in železnini, se sprejme takoj. Po-nudbe na: Friderik Homan, Radovljica.

Učenca zdravega in krepkega, s pri-merno predzobrazbo, iz po-štene hiše, sprejme s 15. januarjem **ALFONZ OBLAK, Novo mesto.**

Na prodaj: kompletna otroška igra, otroški voziček (visok), velika tridelna omara za obleko, fotografski aparat 13x18 z vsemi pripadki, damski dežni plašč (nov). Pre-gleda se: Ljubljana, Gradišče 8b, pri-tličje, 2. vrata. 4641

Bonačev BELEŽNI KOLEDAR

je izšel. Cena 30 K. Prodaja se po Slove-niji v trgovinah s papirjem. Posamezna zunanja naročila se izvrše le, če se denar pošlje naprej, in sicer za koledar 30 K in za poštnino 10 K 50 vin. 4633

Na stanovanje in hrano se sprejme gospod. Naslov se poišče pri upravnistvu »Slovenec« pod štev. 4615.

Lepo sladko seno za govejo živino se prodaja v večji množini. — Naslov pove upravnistvu »Slovenec« pod štev. 4612.

SANKE

(Rodel) kupi HRONEK, Ljubljana, 4643 Prometna banka.

Pozor! Proda se Pozor! trinadstropna hiša

v Ljubljani v sredini mesta na promet-nem kraju. Lokal in stanovanje kupen takoj na razpolago. Posredovalci izklju-čeni. Vč se izve v upravi »Slovenec« pod: »UGODNOST« 4644.

Več krojaških pomočnikov

treznih in vestnih delavcev, za delo v to-varni, se sprejme takoj. Samostojni dobe proti garanciji delo na dom. Stalno delo zasigurano. Vpraša se: EMONSKA CESTA štev. 8, v pisarni. 4888

Parna mlekarina Veliki Zdenci ima ve-liko **Groyer - sira** za zalogo ki ga razpošilja v celih blebkih 18—25 kg po dnevni ceni. 4619

! Sveža polenovka !

(»štokš«) vsak petek pri »BOBENCKU«, Ljubljana, III Sv. Petra cesta. III

Barborič - Završan

preoblikuje klobuke za dame in gospe. Ljubljana, Mestni trg 7.

Kupim 2000 kg zdravega Istolam se razprodaja različna VINSKA POSODA. Ponudbe na: J AUGUSTIN. Dunajska cesta št. 36, Ljubljana. 4576

Zastonj

težko dobiš kaj, vendar, ako kupiš v novi specialni trgovini blaz in domačih odde **M Beliharja**, nabereš 29, si prihraniš denar. 4384

Bluze barhenda od 160 K dalje
Bluze volnene od 200 K dalje
Domače obleke od 340 K dalje
Preden kupiš drugod, oglej si izberoi

POHIŠTVO

primerno za vse sličje, trpežno izvršeno in po ceni, kakor tudi vsakovrstna

tapetniška dela

prporočata brata Sever v Ljubljani, Gosposvetska cesta štev. 13 (Kolizej). 4362

TRGOVSKA POZOR! H'ŠA

na najprometnejši ulici mesta Maribora, 2 velika lokala, za vsako trgovino spo-sobna, 3 stanovanja, 2 kleti, 1 skladišče, lepo dvorišče, oba lokala in 1 stanovanje kupcu takoj na razpolago, se po primerni ceni prodaja. — Ponudbe na:

Anton Spaninger, delikatesna trgovina, Maribor, Jurčičeva ul. 11.

Ribarska zadruga v Komiži (Dalmacija). KNJIGOVODKINJA

vešča tudi italijanske korespondence, se takoj sprejme v večji lesni tovarni tu. Prednost imajo one, ki so že službo-vale v enaki stroki. — Nastop takoj event. po dogovoru. Ponudbe z navedbo zahtevkov (brez izvirnih spričeval) je poslati na upravnistvo »Slovenec« pod: »Izvežbana« 4632.

Večje industrijsko podjetje v prijaznem kraju na deželi, usnjarske stroke

išče dva samostojna knjigovodji

ter obenem korespondenta, zmorna slovenščine, nemščine, po mož-nosti tudi srbohrvaščine. Za stanovanje je preskrbljeno. Reflektira se samo na resne in dobre moči. Plača po dogovoru. Mesto trajno. Sprejmejo se tudi za to delo event. samostojne ženske moči. Ponudbe s sliko, prepisi spričeval in referencami pošljejo naj se na upravnistvo »Slovenec« pod šifro: »200«. 4634

Prodaja tvornice za konserviranje rib.

Podpisana zadruga obvešča zainteresirane, da je odredila prodati svojo veliko tvornico za konserviranje rib. Tvornica je v popolnem rodu ter ima vse potrebne priprave za delo. — Reflektanti naj se za podrobna navodila obrnejo na podpisano zadrugo. 4634

Lujiza baronica Rechbach-Mederndorf roj. baronica Lederer-Trautner naznanja v svojem in v imenu svojih otrok in sorodnikov pretužno vest, da je njen iskreno ljubljani soprog, odnosno oče, brat in svak, preblagorodni gospod

FRIDERIK BARON RECHBACH-MEDERNDORF

GRAJŠČAK NA KRUMPERKU

dne 19. t. m. po dolgi in mučni bolezni, previden s tolažili svete vere mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega bo v sredo, dne 21. t. m. ob pol 10. uri dopoldne.

Svete maše zadušnice se bodo darovale v grajščinski kapeli na Krumperku in v župni cerkvi v Dobu.

Krumperk-Dob pri Domžalah, dne 19. decembra 1921.